



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **A. B.**, zastoupený JUDr. Vladimírem Jančarem, advokátem se sídlem v Praze 7, Jankovcova 18/938, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 2. 2005, č. j. 14 Az 435/2003 - 26, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 2. 2005, č. j. 14 Az 435/2003 - 26, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 3. 9. 2003, č. j. OAM-2012/VLO-14-P10-2000, rozhodl žalovaný tak, že azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje, a že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný své rozhodnutí opřel o zjištění, že důvodem žádosti žalobce o udělení azylu byla obava z příslušníků teroristických skupin. Jednání těchto skupin vůči žalobci však nelze pokládat za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť nejde o jednání státních orgánů, či jím přičitatelné; naopak, jde o jednání nestátních subjektů, proti kterému státní orgány zasahují. Je sice potvrzeno, že útoky teroristů bývají zaměřeny na vojenské brance, nicméně, ani toto zaměření na jednotlivou kategorii obyvatelstva nelze pokládat za jednání, které by státní orgány podporovaly. Žalovaný na základě údajů poskytnutých žadatelem nedospěl k závěru, že by žadatel byl v minulosti

vystaven jednání, které by naplňovalo znaky pronásledování ve smyslu § 2 zákona o azylu, či mu nebezpečí takového jednání v případě návratu do vlasti přímo hrozilo. V podstatě z téhož důvodu neshledal na straně žalobce ani existenci překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Žalobce napadl citované rozhodnutí včas podanou žalobou, ve které žalovanému vytkl porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Pokud jde o skutkové důvody, žalobce uvedl, že zemi původu byl nucen opustit z obavy před bezprostředním ohrožením života. Žalovaný si měl opatřit jako podklady pro své rozhodnutí více informací o situaci v zemi původu, zvláště o aktivitách teroristů a neschopnosti státních orgánů v boji proti nim. Jeho život byl ve vážném ohrožení z důvodu nastoupení a absolvování vojenské služby v Alžírské armádě. Návrat považuje za daných okolností za nemožný, neboť by byl vystaven bezprostřední hrozbě smrti. Všichni občané, kteří nastoupí vojenskou službu se stanou terčem útoků teroristických skupin, čímž tyto organizace chtějí donutit vládu, aby se vzdala. Žalobce navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 18. 2. 2005, č. j. 14 Az 435/2003 - 26, žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného zamítl. V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že za pronásledování se pro účely zákona o azylu považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státní občanem nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovýmto jednáním. Tímto důvodem se žalovaný podrobně zabýval, když měl k dispozici zprávy o dodržování lidských práv v Alžírsku za léta 1999, 2000, 2001 a informace ministerstva zahraničních věcí z roku 2003 o aktuální bezpečnostní situaci v Alžírsku. Ze zpráv vyplývá, že bezpečnostní situace v Alžírsku se od roku 1998 neustále zlepšuje, i když teroristické útoky se opakují. V případě žalobce však jde o jednání nestátních subjektů, proti nimž státní orgány zasahují. Správní orgán pak správně konstatoval neexistenci pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Krajský soud poukázal na to, že ačkoli žalobce má obavy o vlastní život a obavu z teroristických útoků, sám se s žádostí o pomoc na policii nebo jiné státní orgány neobrátil; sám bezprostředně se s žádným útokem na svoji osobu nesetkal. Podle krajského soudu tak žalobcem uváděné důvody nenaplňují znaky pronásledování ve smyslu zákona o azylu a ten tak nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 tohoto zákona. Krajský soud dále konstatoval, že podle jeho názoru byl skutečný stav zjištěn dostatečně, když správní orgán vycházel při svém rozhodování z objektivních zpráv o situaci v zemi původu žalobce, vypořádal se s obsahem těchto zpráv a žalobce nevznesl žádné konkrétní námitky. Povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutkový zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Z odůvodnění rozhodnutí je také patrné, že správní orgán se vypořádal se všemi tvrzeními žalobce, které uvedl v průběhu správního řízení.

Proti citovanému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, neboť se domnívá, že soud prvního stupně se dostatečným způsobem nezabýval skutkovou

podstatou žaloby a všemi námitkami v žalobě uvedenými a dále, že došlo k nesprávnému právnímu posouzení celé věci. Podle jeho názoru soud prvního stupně nepřihlédl k jeho tvrzením o tom, že k podání žádosti jej vedly politické poměry v jeho mateřské zemi; soud neprovedl všechny důkazy ohledně situace v Alžíru. Je sice pravdou, že k jistému zlepšení politických poměrů postupně dochází, ale informace získané toliko od žalovaného a Ministerstva zahraničních věcí ČR jsou nepostačující. Podle stěžovatele neobstojí ani názor soudu, že k teroristickým útokům dochází v jiných demokratických zemích světa. Tyto teroristické útoky, jsou motivovány zcela jinak a z jiné podstaty. Dochází-li k teroristickým útokům v Evropě a dalších zemích, pak jsou ve většině případů motivovány záští vůči USA, případně členským zemím NATO. Jiná je naopak situace v Alžíru, kdy teroristické útoky jsou směřovány vůči místnímu obyvatelstvu a v podstatě se jedná o občanskou válku. Soud se nezabýval otázkou, jaké nebezpečí hrozí žalobci v jeho mateřské zemi, přičemž útoky a násilnosti v Alžíru plně naplňují důvody uvedené v 12 zákona o azylu. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně žádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 zák. č. 150/2002 Sb.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že je přesvědčen, že došlo ke správnému posouzení celé věci a že projednání kasační stížnosti (bude-li) může vést jen k doplnění a upřesnění. K potřebám řízení správní orgán zasílá soudu zpět správní spis a podanou kasační stížnost navrhuje jako nedůvodnou zamítnout. Pro návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatele správní orgán podporu nemá.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ačkoli stěžovatel ve své kasační stížnosti výslovně neoznačil, z jakých důvodů uvedených v ustanovení § 103 s. ř. s. ji podává, z jejího textu je zřejmé, že tak činí z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 21. 10. 2000 žádost o udělení azylu, v níž uvedl, že byl příslušníkem alžírské armády, a proto mu bylo teroristy neustále vyhrožováno zabitím. Nemluvil s nimi sice osobně, ale oni ho často hledali doma; stěžovatel se domníval, že ho chtěli zabít, (jako ze stejných důvodů zabili jeho souseda), ačkoli mu to nikdy neřekli. Věc oznámil na policii, ale ta s ním nic nese-psala. Proto odešel. Do vlastnoručně psaného prohlášení napsal, že v ČR žádá o azyl z důvodu stabilního života mezi Čechy. V Alžírsku má problémy a je pronásledovaný ze strany teroristů. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR pak stěžovatel sdělil, že žil ve své zemi ve městě B., kde poté, co opustil základní vojenskou službu, měl strach, že ho zabijí teroristé. Ze strachu o svůj život utekl k bratrovi žijícímu v hlavním městě Alžíru, kde byl v úkrytu jeden a půl roku. Dle jeho slov ho teroristé během této doby hledali u jeho rodičů. Osobně se s teroristy setkal před vykonáním základní vojenské služby, po jejím vykonání k osobnímu kontaktu již nedošlo. Stěžovatel dále uvedl, že se se svými problémy na nikoho neobrátil, neboť by to nemělo cenu; sama policie má sama problémy s teroristy. Podle stěžovatele mají teroristé seznam lidí, které chtějí zabít, a vyslovil domněnku, že jeho jméno je na tomto seznamu. Svůj odchod ze země původu popsal tak, že za pomoci převaděčů se do ČR dostal přes Itálii a Maďarsko. V ČR požádal o azyl; krátce na to však odjel nelegálně do SRN, přičemž po 4 měsících se opět nelegálně vrátil do ČR. V současnosti (25. 2. 2003) je ve vězení za prodej drog. Při návratu do Alžírsku se bojí toho, že by ho teroristé zabili, raději by tady zůstal ve vězení i 10 let. (Z vězení byl stěžovatel propuštěn v březnu 2003).

Podle ustanovení § 12 se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 91 zákona o azylu, který je kritériem pro posouzení existence překážek vycestování cizince ve smyslu § 28 zákona o azylu, povinnost ukončit pobyt cizince neplatí, pokud by byl nucen vycestovat do států, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského

či ponižujícího zacházení nebo trestu a nebo, kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, a nebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR, a nebo jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou stěžovatele, že se krajský soud v řízení o žalobě nedostatečně vypořádal s námitkami, které žalobce uplatnil v žalobě, tj., zda v řízení před správním orgánem nedošlo k porušení pravidel pro vedení správního řízení a zejména pak ve vztahu k námitce, že správní orgán si měl opatřit jako podklad pro své rozhodnutí více informací o situaci v zemi původu stěžovatele, především o aktivitách teroristů a neschopnosti státních orgánů v boji proti nim. Především ale namítal, že závěr rozhodnutí správního orgánu je v rozporu i s těmi zjištěními, které správní orgán měl před svým rozhodnutím soustředěny. Jde o kasační námitku, v níž je uplatněn důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Pokud by byla tato námitka shledána důvodnou, musela by vést ke zrušení rozsudku krajského soudu, aniž by se Nejvyšší správní soud musel zabývat dalším kasačním důvodem, tj. vytýkaným nesprávným posouzením právní otázky soudem ve smyslu § 103 odst. 1, písm. a) s. ř. s.

V žalobě stěžovatel především namítal, že jeho život byl v zemi původu ve vážném ohrožení z důvodu nastoupení základní vojenské služby; všichni občané, kteří nastoupí základní vojenskou službu se stanou terčem fyzické likvidace ze strany teroristických organizací, přičemž státní orgány jsou nečinné a bezmocné vůči takovému jednání, o čemž svědčí více než 10 let trvající masakry, jejichž oběti se počítají na desítky tisíc. Tyto skutečnosti potvrzují i zdroje ministerstva v rozhodnutí uvedené. Stěžovatel pokládá svůj návrat do vlasti za daných okolností za nemožný, neboť by byl vystaven bezprostřední hrozbě smrti. Má odůvodněný strach z dalšího pronásledování, přičemž tyto informace získal ze zkušeností svých příbuzných a přátel, z nichž se mnozí stali obětí situace v zemi jeho původu. Z uvedených důvodů požádal v ČR o azyl a domníval, že jeho důvody jsou natolik závažné, že jej k podání žádosti o udělení azylu opravňují. Dovožoval tedy nejen splnění podmínek ustanovení § 12 odst. 1 písm. b), ale i podmínek § 91 zákona o azylu.

Z obsahu správního spisu, zejména žádosti o udělení azylu, podané stěžovatelem dne 21. 10. 2000, vyplývá, že vzhledem k tomu, že byl příslušníkem Alžírské armády, bylo mu teroristy vyhrožováno zabitím. Nemluvil s nimi osobně, ale často jej hledali doma u jeho rodičů. Do protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu znovu zopakoval, že vlast opustil v lednu 2000, neboť měl strach o svůj život. V Alžírsku žil ve městě B., kde měl strach, že jej teroristé zabijí, stejně jako zabili jeho souseda, který byl též na vojně. Proto utekl ke svému bratrovi, žijícímu v hlavním městě Alžíru, kde byl v úkrytu jeden a půl roku a po tuto dobu teroristé docházeli k jeho rodičům a ptali se na něj. Stejně tak se na něj dotazovali údajně i u jeho bratra v době, kdy již byl stěžovatel v ČR. Osobně se s teroristy setkal několikrát v městě B., neboť počet teroristů byl veliký, to však bylo před válkou, po návratu ze základní vojenské služby se již s teroristy osobně nesetkal. Uvedl, že se na policii neobrátil, neboť by to nemělo ani cenu, protože policie sama měla problémy s teroristy.

Ve správním spise se dále nacházejí zprávy o zemi původu stěžovatele, z nichž správní orgán vycházel a které jsou citovány i v napadeném rozhodnutí žalovaného. Pomineme-li skutečnost, že soud v odůvodnění napadeného rozsudku žádnou ze zpráv neuvedl,

je třeba konstatovat, že uvedené zprávy vůbec nekonfrontoval s výpovědí stěžovatele ve správním řízení. Jinak by musel dospět k závěru, že tyto zprávy všechny závěry správního orgánu přinejmenším zpochybňují a naopak potvrzují tvrzení stěžovatele, které se správnímu orgánu nepodařilo vyvrátit. Bylo tudíž povinností soudu z nich vycházet a jejich obsah ve vztahu k námitkám stěžovatele právně posoudit.

Z obsahu těchto zpráv vyplývá mj., že v Alžírsku v důsledku zrušení výsledků voleb v roce 1992, v nichž zvítězila Islámská fronta spásy, což pozastavilo přechod země k demokratické a pluralitní republice, jsou pokračující boje mezi bezpečnostními složkami a ozbrojenými skupinami vzbouřenců, kteří se snaží nastolit islámský stát. Násilí zapříčinilo za posledních 10 let smrt přibližně 100 000 lidí. Vládní bezpečnostní aparát tvoří armáda složená z pozemních, námořních a vzdušných obranných sil, státního četnictva, státní policie, veřejných hlídek a místní domobrany. Všechny tyto složky byly zapojeny do akcí proti vzbouřencům a do protiteroristických operací a byly kontrolovány vládou. Bezpečnostní síly se, ale rovněž dopouštěly vážného porušování lidských práv, přestože počet obviněných v souvislosti s takovýmto porušením v průběhu roku nadále klesal. Skupiny (nevládních) ozbrojenců spáchaly množství závažných trestných činů a usmrtily stovky civilistů včetně malých dětí. I když se toto násilí snižovalo, výrazný pokles byl zaznamenán jen v roce 2001. Ozbrojení teroristé i nadále pokračovali ve svých povstaleckých akcích, které byly zaměřeny na vládní činitele, rodiny příslušníků bezpečnostních složek a civilisty. K zabíjení civilistů také často docházelo v důsledku soupeření mezi teroristickými skupinami nebo v souvislosti s krádeží zboží pro ozbrojence. Teroristické skupiny také používaly násilí při vymáhání peněz. Ozbrojené skupiny umisťovaly bomby v autech, kavárnách a obchodech, což mělo za následek bezohledné zabíjení a zraňování osob. Byly také zaznamenány případy zabíjení, včetně masakrů z důvodů pomsty, loupežného přepadení, nebo násilného zabránění půdy. Podle odhadu tisku zemřelo během roku přibližně 1386 civilistů, teroristů a příslušníků ozbrojených sil (zpráva o dodržování lidských práv za rok 2002, vydaná Úřadem pro demokracii, lidská práva a práci Ministerstva zahraničí USA dne 31. 3. 2003).

Mezi dvě hlavní alžírské teroristické skupiny patří G. a G.. Obecně je možné říci, že v současné době se příslušníci islámských teroristických skupin obracejí především na civilisty, o kterých si mohou být jisti, že mají blízko k myšlenkám budování islámského státu a kteří již dříve prokázali teroristům své služby. Riziko prozrazení u jiných osob je pro ně příliš velké. V posledních několika letech intenzivně poklesla schopnost příslušníků teroristických skupin stýkat se s civilním obyvatelstvem. Většina islámských bojovníků přežívá více méně v odlehlých a obtížně přístupných oblastech, odkud vyražejí na „trestné výpravy“ do obydlených částí. Poněkud jiná může být situace na venkově a v menších obcích. Nátlaku nebo vydírání ze strany teroristů či jejich pomocníků mohou být místní obyvatelé skutečně vystaveni. V posledních dvou letech však není známo mnoho případů, že by útok teroristů směřoval proti osobám, které odmítly takovou spolupráci, popř. oznámily pokus teroristů o kontakt bezpečnostním složkám. Útoky jsou buď vedeny proti bezbranným a nezúčastněným osobám, nebo osobám, které se snaží proti teroristům aktivně bojovat (příslušníci domobrany, armády, četnictva a policie); Alžírsko – informace MZV, č. j. 120419/2003–LP ze dne 9. 6. 2003).

Podle příručky Ministerstva vnitra Velké Británie z října 2000 (jde o rok, kdy stěžovatel Alžírsko opustil) vyplývá, že v předchozích letech islámisté vyhrožovali zabitím mladým Alžířanům, kteří by se dostavili k výkonu vojenské služby. V roce 1994 byli také stovky takových úmrtí branců zaznamenány. Výhrůžky, které v té době GIA vyslovovala na adresu příslušníků bezpečnostních složek nebyly odvolány a několik zpráv o stavu

lidských práv odkazuje na pozici branců, kteří se cítí mezi vojenskými orgány a teroristy jako v kleštích. Většina zpráv v tisku informujících o takových případech je z let 1994 a 1995. Avšak i v době současné tisk občas přinese zprávy o případech útoků nebo pronásledování ze strany islámistů zaměřenému proti mladým mužům, kteří právě ukončili výkon vojenské služby. Jedna ze zpráv informovala o útoku na takového mladého muže, k němuž došlo v lednu 1999. V průběhu celého tohoto roku se rovněž objevovaly zprávy o náhodných vraždách mladých mužů spáchaných teroristy, zjevně proto, že byly v branceckém věku. Odborník na alžírské ozbrojené skupiny v červenci 2000 uvedl, že G. v oblastech, kde operuje, se zaměřuje na brance. Pokud jde o vývoj od roku 2000, vyplývá ze zprávy, že násilí v zemi pokračovalo, v roce 2000 bylo na různých místech země zabito 2700 osob, v roce 2001 zabili muslimští extrémisté 280 osob, v roce 2001 docházelo též k nepokojům ze strany B., které si vyžádaly asi 80 mrtvých a 3000 zraněných. V únoru 2003 se na jihu Alžírsko ztratili první zahraniční turisté (později k nim přibyli další), celkem se ztratilo 32 turistů, přičemž podle některých zdrojů padli do zajetí muslimských fundamentalistů, kteří pocházeli z výše již zmíněných teroristických skupin.

I když je nepochybné, že stěžovatel se bezprostředně s žádným útokem na svoji osobu ze strany teroristů nesetkal (pokud mu bylo vyhrožováno, stalo se tak prostřednictvím jiných osob) a že se zřejmě se svými problémy na orgány policie nebo jiné státní orgány neobrátil, je zřejmé, že přestože zcela nevyčerpal všechny obecné možnosti směřující k nalezení ochrany ze strany státních orgánů, nemůže mu být tato skutečnost přiřknuta k tíži a jen z tohoto důvodu označena jeho žádost o udělení azylu za nedůvodnou. Tento důvod je totiž jediným, o něž své zamítavé stanovisko opřel žalovaný správní orgán a který lze také nalézt v odůvodnění napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud má naopak za to, že s ohledem na bezpečnostní situaci, která v době odchodu stěžovatele z Alžírsko v zemi panovala, by případné jeho oznámení policii o obavách z teroristických útoků, nemohlo jeho odůvodněný strach zmírnit. Především je však třeba uvést, že na podkladě výše uvedených skutečností, vyplývajících ze soustředěných zpráv o zemi původu stěžovatele, které byly zjištěny již správním orgánem, bylo třeba posoudit námitky stěžovatele a z hlediska ustanovení § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, tj. především jeho stěžejní námitku o odůvodněném strachu z pronásledování ze strany teroristických skupin, protože byl příslušníkem vládních vojenských jednotek. Z uvedených zpráv vyplývá, že právě tato část obyvatelstva byla často terčem takových teroristických útoků. Navíc je z nich patrné, že možný kontakt s policií by mohl vyvolat následné ještě větší problémy ze strany teroristů. I když je zřejmé, že nejde o útok vyvolaný státní mocí, či státní mocí podporovaný, z obsahu zpráv vyplývá, že vláda není v obraně proti teroristickým skupinám zcela úspěšná a správní orgán měl tudíž zjistit, zda stěžovatel by se mohl domoci ochrany před teroristickými skupinami tím, že by vše oznámil bezpečnostním složkám. Konstatování, že pokud tak neučinil, pak jeho důvody nenaplnují zákonné podmínky pro udělení azylu, se jeví jako zcela nepřesvědčivé, neboť ze zpráv o bezpečnostní situaci v Alžírsku naopak vyplývá, že státní moc není schopna potlačit násilí teroristů a navíc sami příslušníci bezpečnostních složek se dopouštějí protizákonného jednání, např. bití, týrání i zabíjení zadržených osob. Není ani vyloučeno, že případné oznámení by bezpečnostní situaci stěžovatele mohlo jen zhoršit.

Žalovanému správnímu orgánu se tudíž nepodařilo v řízení stěžovateli vyvrátit, že jeho situace naplňuje znaky skutkové podstaty § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, tedy že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu, a to zejména z důvodu jeho příslušnosti ke skupině obyvatel, kteří absolvovali vojenskou službu a proti nimž byly útoky teroristů zvláště zaměřeny.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že námitkou, která je uvedena v žalobě, se bude muset krajský soud zabývat nejen ve vztahu k možnosti udělení azylu podle § 12, případně § 14 zákona o azylu, ale zejména též ve vztahu k překážce vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, kterou soud v případě stěžovatele vůbec neposoudil.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti pokládá Nejvyšší správní soud námitky stěžovatele, v nichž se dovolává důvodů kasační stížnosti uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z nichž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, resp. byla s nimi v rozporu, přičemž tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit, a nikoliv se bez dalšího s tímto posouzením věci správním orgánem ztotožnit, za opodstatněné. Stěžovateli se tedy úspěšně podařilo dovolat důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Závěrem nutno jen pro úplnost připomenout, že pokud správní orgán s ohledem na všechny relevantní okolnosti případu nezpochybnil tvrzení stěžovatele o pronásledování, či odůvodněném strachu z pronásledování, pak nelze tuto argumentaci nahradit jen poukazem na chování stěžovatele na území České republiky. Takto lze argumentovat pouze podpůrně za situace, kdy i další okolnosti nasvědčují tomu, že tvrzení stěžovatele o pronásledování v zemi původu nejsou pravdivá.

Podle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s., zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. V novém rozhodnutí ve věci rozhodne soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu